

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fôî'a acést'a va eî de dône ori pe luna, pone la regulare; éra de aici în colo o data pe septemana, ca si pone acilea: Marti sér'a. — Prenumeratiunile se primescu în tôte dilele.

Pretulu pentru Ostrunguri: pre ann 6 fl. pre 1/2 de ann 3 fl. pre unu trilanu 1 fl. 50 cr. éra pentru strainetate: pre ann 8 fl. pre 1/2 de ann 4 fl. pre unu trilanu 2 fl. in v. a. Unu esemplariu costa 15 cr.

Tôte siodienicle sî banii de prenumeratiune sunt de a se tramite la Redactiunea diurnalului: Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se primescu cu 7 cr. de linia, si 30 cr. taese timbrale.

Bolundàici.

În unulu d'în nrii mai prôspeti ai prietenului „Kikeriki“ se pôte vedé o ilustratiune de minune potrivita cu situatiunea Ostr'-Ugariiei facie de resbelulu ruso-romano-tureu. A-colo Turci'a e representata de o motohalitia ingenunchiata si legata pela ochi; ér' Ostr'-Ungari'a de unu austriacu tiantiosiu a-prôpe de ea statatoriu, dér totusi in o distantia ôrc-care. Uic'a Alisandru dela Siberi'a se rastesece cu o spada lunga càtra motohaliti'a de tureu, ca sà-i retediéseca capulu; éra cele-l-alte poteri se inhólba ca la minune. Càtra acést'a face prietenulu „Kikeriki“ observatiunea, cà: *prè usôru s'ar potè întemplá, ca dandu uic'a Alisandru in motohalitia, sà lovéseca sî pe austriaculu d'în apropierea ei.*

D'a! si noi aplaudàmu acést'a idea, numai cà nu in întiolesulu ce-i dà ovreesculu „Kikeriki.“ Dinsulu adica tiene si lasa sà se pricépa cà de va fi ausaaculu neutrale, cu manele in sinu, si de se va uitá cu nopasare la decapitarea turcului: singuru va fi atinsu de palosiulu rusului. D'în ilustratiunea lui „Kikeriki“ noi inse nu potemu logicu altu-ceva conchide, de càtu cà in aeclu casu va potè cruntá spad'a rusului d'intr'o singura lovitura pre turcu si pre *ausaacu*, candu acést'a d'în urma la loculu de perdiare ar stá a-laturea cu turculu osenditu la mórte!

Asiè déra jupane cu pene „Kikeriki“ asta data bine ai ghicitu-o, dér reu ai nemeritu-o!

Romani'a e fericita cà are unu óspe raru, pe marele *tiaru*. Lu provedu cu tote bunetatile si placherile lumiei, numai de un'a ilu lipsescu, adeca: de-a-lu lasá, sà calce cu petiorulu pe pamentu romanescu. Si cum se pôte ast'a, déca e o data in Romani'a — Asiè bine, cà *ii asteria — covore si flori in cale pre unde mergel*

(§) *Sultanulu turcescu si-a luatú titlulu de „gloriosu,” cu cu elu sà invinga pre neamicii întperului seu.*

Dupa acést'a déra o poteti ludá la sanetó toti muscaili, romani si muntenegrini, càti mai ati prinsu arm'a in mana in contr'a lui.

(§) *Tocmai pe lu supá sôsi inse vestea pe drotu, cà in Constantinopolea e resmeritia mare. Voiescu sà iee d'în muratura pre Murat, ca sà-lu ridice éra-si pe tronu in loculu actualului padisiah Aid-du-lu Amin.*

Asiè déra Aid-du-lu Amin cu titlulu de curendu luatú „gloriosu” totusi nu va potè invinge neci incai pre dusimani si de curte si personali, ci mai multu in conscienti'a lui va avè insu-si sà cada — gloriosu . . .

Éta, cum se întielege si cum se practica „glori'a” in Turci'a de adî!

Trop'a.

In Europ'a,	tôte-su trop'a.
Ori si ce tractate,	tôte sunt calcate.
Ori ce conventiuni,	tôte sunt mintiuni.
Ori si ce tocmele,	tôte sunt birfele.
Ori si ce paróle,	tôte-su vorbe góle.
Ori ce promisiuni,	tôte-su ilusiuni.
Ori ce drepturi,	stau in pepturi.
Ori ce bunuri,	stau in tunuri.
Si ori ce domnia,	stá in tirania.

De ori ce resboiu,

ride

Budunoiu,
celu cu furfoiu.

Comburdatia.

— Comedia à la opera in II. acte, inscenata in Beléu'a, in 15. Iun'a Babei, 1877.—

Persónele:

Pipintielu, capulu divanului.

Gavrogelu, smineitoriu de urechi.

Leucescu.

Ostasiescu.

Brat'a Vas'a.

Roscovanu.

Muntenescu.

Stanu.

Unu padurariu.

Stillmann, ospetariu.

Vuti'a, servitóri'a acestui'a.

Tand'a, ca proccatoru.

(Urmare.)

Scen'a 5.

Gavrogelu si pipintielu.

Gavrogelu: Vai tristu sum! Nu vinu comburdistii.

Pipintielu: Nu plange copile, cà vinu. Auscita. (cineva tóca la usia.) Pe hornu!

Scen'a 6.

Leucescu, Ostasiescu, Brat'a Vas'a si Roscovanu.

Leucescu: (intrandu.) Salute vóua despoti! par-cà ati sciutu stomaculu meu et caeterorum fratrorum setosiorum post bibendum.

Ostasiescu: (falosu.) Vai de voi! Ast'a e primire? cu més'a góla! Butea mà! butea! (se notădiesce pe fóte.) Déca n'asi fi morbidosu, ar trebui să faca Stillmann minuni ca Christu in Can'a Galileiei.

Brat'a V. (Inhólba ochii si restórna sticlele dope mésa.) Bere la mine! . . . Vuti'a! Vuti'a!

Scen'a 7.

Vuti'a si cei de susu.

Vuti'a: (Vine cu can'a in man'a.) Écata-me!

Brat'a V.: Ce voesci Vuti'a?

Vuti'a: Ce pofiti

Brat'a V.: Nu fi tu acum'a asiè deseversita... Bere la bacea, Vuti'a! (Vuti'a imple pocalele.) Asiè vedi! manc să nu dicu ce ai mai scumpu.

Roscovanu: Nàucule! Si eu sum a-ici, — a-poi te disciplinezu.

Brat'a V.: Cine esci tu? Unu zebletnicu potlogosu.

Roscovanu: Si tu nu esci mai mai multu de càtu cism'a mea.

Ostasiescu: Taci Toplitia, cà indata-ti aretu ceriulu cu stele!

Pipintielu: Domniloru, silentiu! Dóra nu sunteti cofaritie (ese cu Vuti'a si Gavrogelu.)

Scen'a 8.

Tand'a, Brat'a V. Ostasiescu si Roscovanu.

Tand'a: (intrandu.) Serbus! Venerande sfintienii. Faceti a-ici milostenii?

Ostasiescu: Serbus! (toti saru susu.) Togma acum'a vorbiam de lupu, si écatà-lu.

Tand'a: Chiaru si eu gandiamu la vulpi. Dar' cum e tréb'a?

Ostasiescu: Asiè simplitia! Eu si cióra Brat'a tandalimu p'a-ici, dóra vomu pisică titule in comburdatia. Si me gandiamu la tine, să ffi cu noi, să facemu vréva in pléva, — cà noi suntemu mari nobili.

Tand'a: Me buricu, me imflu, me gârbovescu pone in sfersitu de bucuria, cà potu dá ciortu cu voi, preteni seculari, ce idesati burnutu pe nari; aveti gure de flecări, burte mari pentru mancări, vórbe multe fore capu, glasuri mundre, ca de tiapu, ochi focosi, carii pîrlescu mundrele câte-ii diarescu. Eu sciu, cà sunteti neghiobi, cà traiti mai multu cu bobi; pentru-ce dér voiu să facu tóte pentru-alu vostru sacu.

Ostasiescu: (cetra Brat'a.) Mâi! mânance-me Tarantul'a, déca este omu pe faciea pamentului ca si Tand'a! Audi cum ti-o dà?

Roscovanu: Acum'a nu tu esci celu mai procopsitu! Asiè e déra?

Ostasiescu: Nu vorbescu cu tine. Taci, cà-ti tresnescu un'a de alui Santu-Ilia.

Roscovanu: Nu ai sange, cà au peritu atunci, candu te prigani sgomotulu d'in casa, cugetandu cà esci *Cercehu*. vediendu-te cu hangeriulu pe tulbacu si cu frigeriulu pe gresicle.

Ostasiescu: Mintiuna nesdravana!

Brat'a V.: Roscovane! sfintienia esci tu, ori ba? Asiè ti-regulezu o scobita, de ti-a fi strimta us'a.

Roscovanu: Mâi! Ce cugetati voi? Nu cugetati, cà si eu am lasatu vitielulu la Blim'a in casa in urm'a comburdatiei de odata. (Brat'a V. si Ostasiescu se sufulea a focâi pre Roscovanu, dér' ii impedecca Stanu.)

Scen'a 9.

Stanu si cei de susu.

Stanu: Ce bedà ve-a aflatu? Alte sunt de facutu; in smincitória s'a inchiagatu Comburdatia si fiind-cà multi membrii lipsescu; pre-tine Brata V. si pre Ostasiescu voiescu să ve electoriseze cu fortia in locurile defundate.

Brat'a V.: Pre mine?

Ostasiescu: Sucésca-te sgirciulu, déca vei priimi ast'a onóre.

Brat'a V. Lasa dupa mine Eu mergu să facu gâlcéva.

Ostasiescu: Si eu te insociescu.

Stanu: Si eu abdicu de domnia, numai pentru Gavrogelu.

Scen'a 10.

Tand'a si cei de susu.

Tand'a Voi totu aici?

Ostasiescu: Mergemu de locu dupa Stanu cà e omu cu capulu bine dogitu.

Tand'a: (Se suie pe mésa.) Fratiloru! eu sum in rea opinia despre voi; nu tieneti cu turm'a! candu in un'a consintire trebue să stati la cladirea unei bune mostenire, de eterna fericire. Mergeti dér' si apucati códele ce capetati, ca si voi să comburdati in

consensu cu ceia-l-alti; cã-ci unde sunt duoi . . .
nu sunt trei. . . (La usã toãa cineva.)

Ostasiescu: Ce misica? canele? Pe hornu!

Scen'a 11.

Padurariulu sã cei de susu.

Padurariulu: (vine cu pusic'a in mana.) E porunca, sã
vina Brat'a sã Ostasiescu la smincitãria, cã sunt culesi
la rangu de comburdisti.

Toti: Haidãmu! (esu.)

(Finea va urmã.)

Nyilvános köszönet.

A nagyérdemű román ajkú hölgyeknek

Aradon.

A mint sajnosan kellett hallanom azt, hogy az
oláhországi oláh sebesültek részére segélygyűjtés végetti
bizottság alakulásának eszméje a N.-szebeninél sokkal
előbb Aradon, tehát a szorosan vett Magyarország
egyik legmagyarosabb alföldi városában, fogamzott meg;
ép oly örvendetes tudomásomra szolgál, hogy, dacára
a bizonyos rajongó oldalról megindult két rendi kí-
sértetésnek, szép kegyedek, drága román ajkú höl-
gyeim, nemcsak a bizottság alakulási, de egyszersmind
az oláhországi oláh sebesültek részére segélygyűjtési
törekvésekről, irántami különös tekinteteknél fogva,
nemes resignatióval, egyáltalában lemondtak.

Fogadják ezért nyilvános halás elismerésemet,
melyre annál méltóbbá tették szép kegyedek mago-
kat, minthogy immár tetleg is bebizonyították, hogy
minden gondolatjukban, sőt álmaikban is, egyedül én
állok kegyedek előtt, és evvel elismerik azt, hogy az
emberi, felebaráti, keresztényi, mi több testvéri szere-
tetnél sokkal előbb való a hazafiság nagy neve és
tág értelme.

Ugy van, drága honleányok és honanyácák.
Hiszen ha az inséges évek és a nagy adók behajtása
után maradt is még valami csekély feleslegök, ren-
delkezökre áll szabadon adakozhatni bármely hazai
gyűjtésekre, mint például: az árva hazának tetemes
állami adósságainak és deficitjének kifizetésére. — A
hunyardmegyei oláhositott magyarok ismét magyarosi-
tására. — Deák, Petöfi szoborra. — Petöfinek kiszaba-
dítására Szibériából, az olombányákból. — A rabló
módra megtámadott törökök, testvérnemzetiünk, felségé-
lyezésére. — A helybeli magyar nemzeti szintgy gyámo-
ltására, melyre már is több lelkes aradi román ajkú
honpolgár 50—50 fittal hozzájárult, — stb.

Az írás szavai szerint, legyenek tehát továbbra
is okosak, mint a kigyók (de ne csipjenek meg engem)
és szelidek, mint a galambok, (de gondolatjukban se
repüljenek el innen más boldogabb hazába), — és
vegyék nagyrabecsülésemet!

A magyar hazafiság, *) m. p.

*) Dãmele romãne d'in locu, cari in butulu patriotismului loru
ungurescu nu sciũ unguresce, si-potu traduce acestã adresa de mare
pretiu pe romanã sau pr'in dragomanulu romanu ala Tribunalului d'in
locu, sãu pr'in omula notariu reg. publicu Bonciu, autorizatu si pentru
limb'a romana, ca astu-feliu pãcepãta o-data adres'a pãrimitã, sã si-o
põta pune in ferestra! . . .

Red.

Ukaz la tãta ceata duhovniceasca gyin Vladic'a nasi.

Cu nyespusa veselyie a duhului ve aducemu la
zmerit'a vãsta cunoscentia precum-cã stradalniculu,
blagocinstulu si cu multa sirguintia indalatnicitulu
nostu fogahnazeu (prinzetoriu de conceptus). nõa
strasnicu preliubovitulu fiu. iscositulu popa si la con-
sistoriu siedietoriu — era vãa pr'in vestit'a coreo-
datia rea-rara gyezsa cunoscutulu iscoditoriu Te-
Be. in nyespusulu seu zelu gye a rodulnicie fiteratur'a
a prinsu gandulu ca sã dãie la lumina vezdu-
hului o nõua munca gye mare . . . duhovniceescu si
spasenyie a pravoslavnicie sub porecl'a gye katachi-
zia sãu mai pravo spusa: kaka-esize pr'intru popcii
gyin stapinirea vladiciei nasi.

Gyireptu pravo ve rindulaimu si ve strasnicu
poruncimu, cã fiesce care d'in brati vasi, — popci,
dascalii etc. sã se siliasca cu tãta sirguinti'a si sã o
cãra gyila pãcistitulu iscoditoriu si sã o cumpere
nu numai pre szãm'a si gyin pung'a sa, dara inca si
pintru scoalye si zezkovne trimitendu aicia la noi
pretiulu si plat'a fore zebave, si nicei unula gyin voi
sã nu astepte, ca sã fimu siliti a lye trimate noi cu
ukaz, cumu am facutu si cu coreodatia poruncindu
a ei cumparare, nu cumva carele gyin voi brati
nasi prin zebava sã-si traga urgi'a si isbind'a nõsta
si a liubovnicului nostu iscogyitoriu, pintrucã este
cunoscutu brati vasi pre cumcã cu mare einste po-
menyitulu T-B. este totum facu atitu in residinti'a
noasta cãtu si in stapanirea vladiciei nasi.

La sãrsituluu gatenii vi pãrãuclãitã cã nyime gyin
voi sã nu ghingyesca in duhulu seu pre cumcã dõra
acest'a recomandatia ar fi facut'o Cicero pro domo,
nice cã gyin banyii ce sau trasu aci si peste voli'a
vãsta, s'a inbogatitu iscoditoriu gye coreodatia si gye
katachizie.

Dendu-ve blagoslovenyi'a nõsta vladicesca cu
strasnicia asteptãmu implinirea estui ukaz.

Vladic'a.

D'in cantecele

lui

Motoiu, lautariulu.

— Doinutiã de la Dev'a. *) —

Frundia verde de podbealu,
Pe la noi unu subfiscalu,
La statura cam piticu,
Cu numele: „de Csicslik“ . . .
N'avendu lucrũ la fistia,
S'a pusu pe curtoasia,
Si atãt'a curtizatu,
Pon' o dõmna a 'nsielatu . . .
Dãr' barbatulu dracului,
Dãndu de urm'a fiscului,
Puse man'a pe unu sbicãu,
Si-i trasa vr'o patru cincii (dici).
A-poi, sã-i fia cu lãcu,
Mi l'a prinsu frumosu de fracu,
Si stringendu-si man'a 'n pumnu,
I-a mai datu vr'o trei de drumu . . .

*) Se pãte cantã pe melodiã:

„Frundia verde, barlaboi,
La mõra la Verticeoiu.“

Er' parechi'a fericita,
A remasu batjocurita,
Si-acum cei ce s'au iubitu,
Eta ca s'au despartitu . . .

Dér' jupanului Csiszlik,
Nu i s'a 'ntemplatu nemicu,
Si ér' ambla la cocóne
— *Audi, bade Simióne!* . . .

Fr. Hunclovay Culese, alese si publicate de
Dr. *Tiopulu.*

Inca ceva despre cioroborul damelor.

— Enaratiune trista. —

Unu domnu Cutare Numen'are, in consortiulu familiei vorbindu despre virtute, laudá damele romane, si povestea: cum un'a a conchiamatu pre celea-l-alte la o consfatuire confidentiale despre ajutorarea ranitoru d'in Romani'a, ma ca sa fia mai sigura de resultatu, pre unele si in persóna le a cercetatu, déra a fostu suprinsa de *credint'a loru catra barbati*: ca-ci cunoscendu sentimentulu si meritele barbatiloru, un'a-i respunde: ca barbatulu ei e in diregatoria craesca, traiesce dela unguni, a-poi déca ar luá parte d'in asié intreprendere, si ar nesci unguni, barbatulu ei si-ar perde oficiulu; alt'a ca dins'a bucurósa, numai sa se invoiesca barbatulu, déra barbatulu ei contradise, ca-ci e denumitu de Ministeriulu ungun. la unu postu de si parteculariu, déra publicu; o a trei'a in present'i'a barbatului si-dadú cuventulu, mane di inse la svatulu barbatului si-lu retrase, ca-ci barbatulu are unu procesu familiaru.... a patr'a refusa, ca-ci barbatulu ei e avocat.... (cu clienti de romani) a cincii'a o spuse francu, ca Dieu ea pentru o asié cauza nu si-a dá numele in publicitate.... a sienea, care dadit fiicei sele o cresce de dama, se scusa, ca nu póte ambla pe la conferintie de aceste, fiindu ca nu are — papuci (ghete).... éra alt'a, ca ea dupa adunatur'a barbatului, nu se póte presenta nefindu chiamata nici de contesa neci de baronesa... a-poi, adause barbatulu Numen'are, *de a-ci poteti luá esemplu de credintia si alipire catra barbati*. Muieroa, care asteptá alt'a sa auda d'in gur'a barbatului ei — ii respunde: Nu sciu ce credintia séu intiepleptiune afli tu in respunsulu dameloru. Io in respunsulu acel'a credu mai 'nainte batjocur'a barbatiloru, ca adeca séu nu au meritu, séu, déca au acel'a i numai pentru unguni, si peste acel'a o fapta filantropica a muieroi ar trage umbr'a faciarnicie, unguni ar perde incederea si pentru aceea l'ar alungá d'in diregatoria. Dam'a cea avuta nu spune modrulu, cum a adunatu barbatulu ei avuti'a ca dirigatoriu, séu ca fiscalu; a-poi pe tota intemplantia e absurditate sa ascepte chiamarea dela contese ori baronitá, de care romanii nu au.

Fiindu celu mai mare severu tienendu in mana o scarteta intrerumpe vorb'a manes'a, si dice, a-ci pe scartet'a ast'a e unu epitafiu potrivitu la averea adunata de diregatori si advocati, si cetindu: „Hae moles lapidum multis congesta rapinis conruet et jam mox alter habebit opes.“ Esplica intielesulu si a-poi adauga, ca trebue sa se fia facutu acelu epitafiu la mórtea v'unui diregatoriu séu avocat, care pe cale nedrépta se va fi inbogatitu. Acestu epitafiu sa-lu scia dam'a cea avuta, si sa créda, ca tat'a inca-mi va concede ca domn'a cea avuta, in locu de intiepleptiune a doveditu sumetia, ne socotindu, ca rót'a fortunei pururea se întórce. Dupa aceste intréba: d'a-poi ce dici Dta la întreprinderea dameloru Aradane? — Ce sa dici? respunde mam'a: d'apoi fap't'a e crestinésca, ni e detorinti'a a aliná durerea patimasiloru, fia ei si pagani, déra fiindu ca poterea nu se ajunge, ne restringemu mai 'nainte la cei de unu sange cu noi, asié io, déca voiu sci ce oru decisu damele aradane, ce voiu poté voiu face déca tatalu meu nu va fi contrariu, care de locu si respunde, ca nu, ba se dechiara ca numai *d'in gluma* a scusatu pre damele romane d'in locu cu credint'i'a catra barbatiiloru, ca-ci nu s'au constituitu in comitetu de ajutorare.

Cine-ar fi credintu?

Cine dracu-ar fi credintu,
Cà romanulu e nascutu,
Sà mai duca si elu rola,
Ba sà fia si busola,
Dupa care sà se 'ndrepte
Multe capete 'ntieplepte?!

Si cà ast'a-e tocm'a asié,
Ori cine póte vedé,

Pist'a.

TAND'A si MAND'A.

T. Óre mài, de ce voiescu turcii éra sà scóta pre Murat d'in muratura si sà-lu puna imperatu in loculu acehii'a de acum; cà dóra numai ieri a-l-alta-ieri au fostu disu-o despre elu, cà Murat e inca crudu la minte?

M. D'a-poi nu vedi tu ferbintiél'a ast'a mare de pe la noi? Ce mare póte sà fia inca la Constantino-polea, mài!

T. Ei si a-poi, ce are de a face caldur'a cea mare cu celu Murat d'in muratura?

M. Vedi tocmái ast'a este esplicati'a lucrului: in urmarea calduriloru mari Murat, celu ce a statu la muratura pone acum, s'a fi coptu la minte catu de bine. Scosu déra d'in muratura si pusu o-data pe tron, va dá o facie acrita-amarita precum adica se potri-vesce astadi cu cursulu treburiloru d'in imperiulu turcescu! . . .

Colect'a.

dinmalului „Gur'a-Satului pentru soldatii romani, raniti in resbelulu ruso-romano-turcu.

*

- 1.) *Petru Florescu*, proprietariu si subpreside la comitetulu parochiale gr. or. in Aradu 5 fi. — cr.
- 2.) Soci'a Dsele *Iulian'a Florésca*, 5 fi. — cr.
- 3.) *Nicolau Philimon*, avocat in Aradu 2 napoleoni = 40 franci.

4.) *Georgiu Dogariu*, proprietariu mare preside la comitetulu parochiale gr. or. asesore la consistoriu si epitropu diecesanu in Aradu 5 fi. — cr.

5.) Soci'a Dsele *An'a Dogariu*, 5 fi. — cr.

si 2 puncti 4 loti scame.

6.) Dr. *Atanasiu Siandoru*, proprietariu, profesore la institutulu confes. nationalu pedagogicu, asesore consistoriale, si epitropu diecesanu in Aradu 5 fi. — cr.

7.) *Lazaru Ionescu*, avocat si protofiscu districtuale in Aradu 5 fi. — cr.

8.) *Demetriu Bonciu*, notariu publicu regescu si proprietariu in Aradu 5 fi. — cr.

Pone acum: 35 fi. v. a. 40 franci in .2 napoleoni si 2 puncti 4 loti scame.

(Dóra se va urmá. *)

*) Altcum vomu publicá numele si acelor'a, cari pentru unu scopu atátu de santu ar poté sà dec si nu dau.
Red.